

Anonimizuota versija

Vertimas

C-655/23 – 1

Byla C-655/23

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą

Gavimo data:

2023 m. lapkričio 7 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Bundesgerichtshof (Vokietija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2023 m. rugsėjo 26 d.

Ieškovas, kasatorius ir kita kasacinio proceso šalis:

IP

Atsakovė, kita kasacinio proceso šalis ir kasatorė:

Quirin Privatbank AG

<...>

BUNDESGERICHTSHOF (Aukščiausiasis Federalinis Teismas)

NUTARTIS

<...>

2023 m. rugsėjo 26 d.

byloje

IP, <...>,

ieškovas, kasatorė ir kita kasacinio proceso šalis,

<...>

prieš

Quirin Privatbank AG, <...> Berlynas,

atsakovę, kitą kasacinio proceso šalį ir kasatorę,

<...>

2023 m. liepos 11 d. posėdyje *Bundesgerichtshof* VI civilinių bylų kolegija<...>

nutarė:

- I. Sustabdyti bylos nagrinėjimą.
- II. Europos Sąjungos Teisingumo Teismui pateikti šiuos prejudicinius klausimus dėl 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas, toliau – BDAR, OL L 119, 2016 5 4, p. 1) išaiškinimo:
 1. a) Ar BDAR 17 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad duomenų subjektas, kurio asmens duomenis duomenų valdytojas neteisėtai atskleidė perduodamas juos tretiesiems asmenims, turi teisę iš duomenų valdytojo reikalauti nutraukti veiksmus, susijusius su tolesniu neteisėtu šių duomenų perdavimu, jei duomenų subjektas neprašo duomenų valdytojo ištrinti duomenis?
 - b) Ar toks reikalavimas nutraukti veiksmus (taip pat) gali būti grindžiamas BDAR 18 straipsniu arba kita BDAR nuostata?
 2. Jei į pirmojo klausimo a ir (arba) b dalį būtų atsakyta teigiamai:
 - a) Ar pagal Sąjungos teisę reikalavimas nutraukti veiksmus galioja tik tuo atveju, jei yra pavojus, kad duomenų subjekto teisės pagal BDAR gali būti pažeistos ateityje (pakartotinio pažeidimo grėsmė)?
 - b) Ar remiantis esamu BDAR pažeidimu galima daryti prielaidą, kad kyla pakartotinio pažeidimo grėsmė?
 3. Jei į pirmojo klausimo a ir b dalis būtų atsakyta neigiamai:

Ar BDAR 84 straipsnis, siejamas su 79 straipsniu, turi būti aiškinamas taip, kad nacionalinis teismas gali ne tik priteisti iš duomenų valdytojo duomenų subjektui, kurio asmens duomenis duomenų valdytojas neteisėtai atskleidė perduodamas juos tretiesiems asmenims, turtinės ir neturtinės žalos atlyginimą pagal BDAR 82 straipsnį ir patenkinti reikalavimus, kylančius iš BDAR 17 ir 18 straipsnių, bet ir patenkinti duomenų valdytojui skirtą

reikalavimą nutraukti veiksmus, susijusius su tolesniu neteisėtu šių duomenų perdavimu pagal nacionalinės teisės nuostatas?

4. Ar BDAR 82 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad vien neigiamų jausmų, kaip antai pykčio, apmaudo, nepasitenkinimo, nerimo ir baimės, kurie patys savaime yra bendros kasdienio gyvenimo rizikos dalis ir dažnai yra patiriami kasdien, pakanka, kad būtų galima daryti prielaidą, jog buvo padaryta neturtinė žala, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą? Ar, norint daryti prielaidą dėl žalos, būtina, kad atitinkamas fizinis asmuo patirtų daugiau nei tik šiuos jausmus?
5. Ar BDAR 82 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad apskaičiuojant atlygintinos neturtinės žalos dydį turi reikšmės duomenų valdytojo, duomenų tvarkytojo arba jo darbuotojų kaltės laipsnis?
6. Jei į pirmojo klausimo a ir b dalis arba 3 klausimą būtų atsakyta teigiamai:

Ar BDAR 82 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad apskaičiuojant atlygintinos neturtinės žalos dydį galima atsižvelgti į aplinkybę, jog duomenų subjektas turi teisę ne tik į reikalavimą atlyginti žalą, bet ir į reikalavimą nutraukti veiksmus, ir taip sumažinti reikalavimą?

Motyvai

- 1 I. Faktinės aplinkybės ir pagrindinė byla
- 2 Ieškovas prašo nutraukti veiksmus ir atlyginti neturtinę žalą, kurią jis patyrė dėl to, kad atsakovė perdavė jo asmens duomenis tretiesiems asmenims.
- 3 1. Ieškovas dalyvavo per interneto portalą *Xing* vykusioje paraiškų dėl darbo vietų teikimo procedūroje atsakovės privačiame banke. Vykstant tai procedūrai, atsakovės darbuotoja 2018 m. spalio 23 d. naudodama interneto portalo žinučių siuntimo funkciją tik ieškovui skirtą žinutę taip pat išsiuntė trečiajam asmeniui, nedalyvavusiam paraiškų dėl darbo vietų teikimo procedūroje. Žinutė buvo tokio turinio:

„Gerbiamasis [IP], tikiuosi, jums sekasi gerai! Mūsų vadovas – R <...> – mano, kad jūsų, kaip prekybos atstovo, profilis yra labai įdomus. Vis dėlto mes negalime patenkinti jūsų lūkesčių dėl atlyginimo. Vadovas gali pasiūlyti 80 k + kintamą atlyginimą. Ar toks pasiūlymas jus vis dar domintų? Lauksiu žinių iš jūsų ir linkiu sėkmingos antradienio darbo pradžios. Pagarbiai I <...> J <...>“.
- 4 Trečiasis asmuo, kuris prieš kurį laiką kartu su ieškovu dirbo toje pačioje kontroliuojančiojoje bendrovėje, todėl jį pažinojo, persiuntė žinutę ieškovui ir paklausė, ar ši žinutė skirta ieškovui ir ar jis ieško darbo.
- 5 2. Ieškovas tvirtina, kad jo – neturtinė – žala kyla ne dėl perduotų duomenų abstraktaus kontrolės praradimo, bet dėl to, kad nuo šiol mažiausiai vienas asmuo,

pažįstantis jį bei potencialius ir buvusius jo darbdavius, žino aplinkybes, kurioms taikomas konfidencialumo reikalavimas. Kyla rizika, kad tame pačiame sektoriuje dirbanti trečiasis asmuo perdavė žinutėje esančius duomenis kam nors kitam arba žinodamas šiuos duomenis galėjo įgyti pranašumą kaip konkurentas paraiškų dėl darbo vietų teikimo procedūroje. Be to, „pralaimėjimą“ derantis dėl darbo atlyginimo ieškovas laiko įžeidimu, apie kurį nebūtų pranešęs tretiesiems asmenims, visų pirma potencialiems konkurentams.

- 6 Ieškovas paprašė įpareigoti atsakovę ateityje nutraukti veiksmus, susijusius su jo asmens duomenų tvarkymu ir (arba) leidimu tvarkyti jo asmens duomenis, susijusius su paraiška, jei tai vyksta taip, kaip nurodyta 2018 m. spalio 23 d. per *Xing* portalą F. W. išsiųstoje žinutėje, ir priteisti jam bent 2 500 EUR neturtinės žalos atlyginimą.
- 7 3. *Landgericht* (apygardos teismas) iš dalies patenkino ieškinį – įpareigojo atsakovę nutraukti veiksmus, kaip buvo prašoma, ir priteisė ieškovui 1 000 EUR sumą ir palūkanas. Atsakovei pateikus apeliacinį skundą, *Oberlandesgericht* (aukštesnysis apygardos teismas) pakeitė *Landgericht* sprendimą dėl pareikšto reikalavimo atlyginti neturtinę žalą ir šiuo aspektu ieškinį atmetė.
- 8 *Berufungsgericht* (apeliacinis teismas) padarė prielaidą, kad ieškovas pagal BDAR 17 straipsnio 1 dalį turėjo teisę pareikšti atsakovui reikalavimą nutraukti veiksmus, susijusius su jo asmens duomenų tvarkymu, jeigu tie veiksmai buvo atliekami nagrinėjamos žinutės forma. Taip pat buvo nurodyta pakartotinio pažeidimo grėsmė. Tačiau ieškovas neturi teisės į žalos atlyginimą pagal BDAR 82 straipsnį, nes nėra jokių įrodymų, kad jis patyrė kokią nors žalą. Asmens duomenų perdavimas nesusijusiam trečiajam asmeniui yra duomenų apsaugos pažeidimas. Vis dėlto būtina sąlyga siekiant gauti piniginę kompensaciją yra ne tik pažeidimo nustatymas, bet ir konkrečios – įskaitant neturtinę – žalos įrodymas. Ieškovas neįrodė šio pažeidimo. Jo teiginiai apsiribojo tik duomenų apsaugos pažeidimo nurodymu. Net jei ir būtų daroma prielaida dėl „įžeidimo“, tai neturėtų būti vertinama kaip neturtinė žala.
- 9 Ieškovas su tuo nesutiko ir pateikė kasacinį skundą, kurį leido pateikti *Berufungsgericht* ir kuriuo ieškovas toliau siekia patenkinti visus savo reikalavimus.
- 10 II. Nacionalinės teisės nuostatos, kurios gali būti taikomos byloje
 1. *Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland* (Vokietijos Federacinės Respublikos Pagrindinis Įstatymas, toliau – GG) 2 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„2 straipsnis

1. Kiekvienas asmuo turi teisę į laisvą savo asmenybės vystymąsi, jeigu tai nepažeidžia kitų asmenų teisių, konstitucinės santvarkos ar moralės normų.

2. <...>“

2. *Bürgerliches Gesetzbuch* (Civilinis kodeksas, toliau – BGB) 253 straipsnyje nurodyta:

„253 straipsnis. Neturtinė žala

1. Reikalauti, kad pinigais būtų atlyginta neturtinė žala, galima tik įstatyme nustatytais atvejais.

2. Kai turi būti atlyginta žala dėl kūno sužalojimo, sveikatos surikdymo, teisės į laisvę ar seksualinį apsisprendimą pažeidimo, taip pat gali būti reikalaujama teisingo neturtinės žalos atlyginimo.“

3. BGB 823 straipsnyje nustatyta:

„823 straipsnis. Atsakomybė už žalos atlyginimą

1. Tas, kas tyčia ar dėl neatsargumo neteisėtai sukėlė pavojų kito asmens gyvybei, kūnui, sveikatai, laisvei, nuosavybei ar kitoms teisėms, privalo atlyginti dėl to padarytą žalą.

2. Tokia pati pareiga tenka kiekvienam, pažeidžiančiam įstatymą, kuriuo siekiama apsaugoti kitą asmenį. Jei pagal įstatymo turinį galima jį pažeisti ir be kaltės, pareiga atlyginti žalą atsiranda tik kaltės atveju.“

4. BGB 1004 straipsnis (šiuo atveju analogiškai taikomas absoliučių teisių pažeidimui, kaip tai suprantama pagal BGB 823 straipsnio 1 dalį, arba apsauginių teisės normų pažeidimui, kaip tai suprantama pagal BGB 823 straipsnio 2 dalį):

„1004 straipsnis. Teisė reikalauti pašalinti pažeidimą ir nutraukti veiksmus

1. Jei nuosavybei pakenkiama kitaip, nei ją užvaldant arba užkertant kelią ja naudotis, savininkas gali reikalauti pažeidėjo pašalinti pažeidimą. Jei galima tikėtis tolesnių pažeidimų, savininkas gali pareikšti ieškinį dėl veiksmų nutraukimo.

2. <...>“

11 III. Dėl prejudicinių klausimų pateikimo Teisingumo Teismui

12 Nuo Sąjungos teisės išaiškinimo priklauso, ar bus tenkinami šalių kasaciniai skundai.

13 1. Dėl Sąjungos teisės taikymo

14 a) Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas taikomas *ratione temporis* (BDAR 99 straipsnio 2 dalis) ir *ratione territoriae* (BDAR 3 straipsnio 1 dalis). Taip pat šis reglamentas taikomas *ratione materiae* (BDAR 2 straipsnio 1 dalis).

Nagrinėjamoje žinutėje buvo pateikti asmens duomenys, kaip tai suprantama pagal BDAR 4 straipsnio 1 punktą, nurodant ieškovo pavardę, kreipiniu – lytį, faktą apie vykstančią paraišką dėl darbo vietų teikimo procedūrą ir atsakovės nuomonę apie ieškovo paraišką bei jo lūkesčius dėl darbo užmokesčio, kurie buvo perduoti netiesiogiai atsižvelgiant į jų dydį. Šie duomenys buvo susiję su fiziniu asmeniu, kurio tapatybę nustatė arba bent jau galėjo nustatyti atsakovė (duomenų valdytojas, kaip tai suprantama pagal BDAR 4 straipsnio 7 punktą), turėjusi ieškovo kontaktinius duomenis ir gyvenimo aprašymą. Atsakovės darbuotojos atliktas žinutės išsiuntimas trečiajam asmeniui, naudojant interneto portalo žinučių siuntimo funkciją, yra (iš dalies) automatizuotas asmens duomenų tvarkymas atskleidžiant duomenis perdavimo būdu, kaip tai suprantama BDAR 4 straipsnio 2 punkte.

- 15 b) Atsakovė pažeidė Bendrojo duomenų apsaugos reglamento nuostatas. *Berufungsgericht* teisingai pripažino, kad nagrinėjamas atsakovės atliktas ieškovo asmens duomenų tvarkymas buvo neteisėtas pagal BDAR 6 straipsnio 1 dalį, visų pirma dėl to, kad nebuvo gautas ieškovo sutikimas. Atsakovė taip pat nepagrindžia, kad duomenų tvarkymas būtų buvęs teisėtas pagal šią nuostatą.
- 16 2. Dėl pirmojo prejudicinio klausimo a ir b dalių
- 17 „Pirmojo prejudicinio klausimo a dalis <...>
- 18 Pirmojo prejudicinio klausimo b dalis <...>“
- 19 Ieškovas nereikalauja ištrinti jo asmens duomenų, kurie buvo tvarkomi pažeidžiant BDAR, bet siekia, kad neteisėtas duomenų tvarkymas nepasikartotų, reikšdamas ieškinį nutraukti veiksmus. Ar ieškovas gali savo reikalavimą grįsti BDAR 17 straipsnio 1 dalimi, kaip darė prielaidą *Berufungsgericht*, yra abejotina. Šis klausimas yra reikšmingas teisiniam ginčui išspręsti ir nei yra išaiškintas Teisingumo Teismo jurisprudencijoje, nei į jį galima aiškiai atsakyti.
- 20 a) Be to, bylose, kuriose ieškovai taip pat reikalavo nutraukti veiksmus dėl interneto paieškos sistemų operatorių veiksmų, susijusių su prašymu pašalinti iš sąrašo tam tikras rezultatų nuorodas, kolegija darė prielaidą, kad BDAR 17 straipsnio 1 dalyje nustatyta „teisė reikalauti ištrinti duomenis“ neturi apsiriboti tik paprastu duomenų ištrynimu dėl duomenų tvarkymo, dėl kurio skundžiamasi, techninių reikalavimų, kurių duomenų subjektas galiausiai negali įvykdyti ir kurie, be to, nuolat tobulinami, bet apima ir prašymą neįtraukti į sąrašą, neatsižvelgiant į techninį įgyvendinimą (žr. 2020 m. liepos 27 d. kolegijos sprendimo VI ZR 405/18, ECLI:DE:BGH:2020:270720:UVIZR405.18.0, BGHZ 226, 285, 1, 17 ir 35 punktus; 2023 m. gegužės 23 d. kolegijos sprendimo VI ZR 476/18, ECLI:DE:BGH:2023:230523UVIZR476.18.0, 28 punktą). Teisingumo Teismas, akivaizdu, taip pat padarė tokią prielaidą 2022 m. gruodžio 8 d. sprendime byloje C-460/20 (žr. Europos Sąjungos Teisingumo Teismas, <...>, 82 ir paskesni punktai). Atitinkamai kolegija nusprendė, kad pagal BDAR 17 straipsnio 1 dalį reikalavimas nutraukti veiksmus gali būti taikomas tais

atvejais, kai ieškovai ne tik prašo ištrinti jų asmens duomenis iš vertinimo portalo duomenų bazės, bet ir reikalauja, kad šiame portale nebūtų skelbiamas su jais susijęs profilis (žr. 2021 m. spalio 12 d. kolegijos sprendimo VI ZR 489/19, ECLI:DE:BGH:2021:121021UVIZR489.19.0, BGHZ 231, 263, 3 ir 10 punktus; 2022 m. gruodžio 13 d. sprendimo VI ZR 54/21, ECLI:DE:BGH:2022:131222UVIZR54.21.0, AfP 2023, 149, 3 ir paskesnius punktus, 40 punktą).

- 21 b) Vis dėlto kol kas nėra išaiškinta, ar BDAR 17 straipsnis taip pat gali būti laikomas ieškinio pagrindu, jei asmuo, nukentėjęs nuo neteisėto jo asmens duomenų tvarkymo, neprašo ištrinti šių duomenų, o, kaip ir nagrinėjamu atveju, be reikalavimo atlyginti patirtą neturtinę žalą, nori užkirsti kelią tam, kad panašus BDAR pažeidimas nepasikartotų. Net jei BDAR 17 straipsnio formuluotėje nėra numatyta tokia teisė į reikalavimą nutraukti veiksmus, tai, kad duomenų valdytojas iš esmės gali įvykdyti prašymą nutraukti veiksmus – ištrinti neteisėtai tvarkomus duomenis ir taip užkirsti kelią kitam panašiam BDAR pažeidimui, galėtų lemti teigiamą atsakymą į šį klausimą. Jei duomenų subjektas atsisako duomenų ištrynimo, jis turi teisę pasinaudoti BDAR 18 straipsnyje numatytomis teisėmis (žr. BDAR 18 straipsnio 1 dalies b punktą). Šiuo atveju kyla klausimas, ar duomenų subjekto teisė apriboti duomenų tvarkymą pagal BDAR 18 straipsnį ir BDAR 4 straipsnio 3 punktą apima ir reikalavimą nutraukti veiksmus pirmiau aprašyta prasme. Jurisprudencijoje ir doktrinoje <...> [nuoroda į nacionalinę doktriną] nesutariama dėl to, ar pagal BDAR nuostatas – galbūt taip pat su nuoroda į BDAR 79 straipsnį – galima pareikšti reikalavimą nutraukti veiksmus pagal Sąjungos teisę, išskyrus pirmiau minėtus atvejus, dėl kurių sprendimus jau priėmė aukščiausios instancijos teismai.
- 22 3. Dėl antrojo prejudicinio klausimo
- 23 „Jeigu į pirmojo klausimo a ir (arba) b dalis būtų atsakyta teigiamai:
- 24 a) <...>
- 25 b) <...>“
- 26 Pagal nacionalinę teisę reikalavimui nutraukti veiksmus, grindžiamam jau įvykusi, bet į ateitį orientuotu pažeidimu, taikoma sąlyga, kad ateityje būtų galima tikėtis tolesnių ieškovo daromų teisės pažeidimų, t. y. kad egzistuoja pakartotinio pažeidimo grėsmė, o atsižvelgiant į jau įvykusį pažeidimą turi būti galima daryti faktinę prielaidą, kurią atsakovas gali paneigti (suformuota jurisprudencija; dėl reikalavimo nutraukti veiksmus teisės į informacinį apsisprendimą pažeidimo atveju pagal BGB 1004 straipsnio 1 dalies antrą sakinį, analogiškai BGB 823 straipsnio 1 dalį, GG 2 straipsnio 1 dalį iki BDAR įsigaliojimo žr. 2015 m. rugsėjo 15 d. kolegijos sprendimo VI ZR 175/14, ECLI:DE:BGH:2015:150915UVIZR175. 14.0, BGHZ 206, 347, 30 punktą; dėl reikalavimo nutraukti veiksmus bendrosios teisės į privatumą pažeidimo atveju žr. tik 2021 m. balandžio 27 d. kolegijos sprendimo VI ZR 166/19,

ECLI:DE:BGH:2021:270421UVIZR166.19.0, NJW 2021, 3334, 21 ir 23 punktus su tolesnėmis nuorodomis). Kolegijos nuomone, tai turėtų būti taikoma ir dėl reikalavimo nutraukti veiksmus pobūdžio, jei pagal Sąjungos teisę toks reikalavimas kyla iš BDAR. Vis dėlto Teisingumo Teismo jurisprudencijoje tai dar nėra išaiškinta.

27 4. Dėl trečiojo prejudicinio klausimo

28 „Jeigu į pirmojo klausimo a ir b dalis būtų atsakyta neigiamai:

<...>“

29 Jeigu pagal BDAR nuostatas negalima taikyti reikalavimo nutraukti veiksmus pagal Sąjungos teisę, kyla klausimas, ar šiuo aspektu galima taikyti nacionalinę teisę pagal BDAR 84 straipsnį, siejamą su 79 straipsniu, o gal tai prieštarauja tikslui užtikrinti vienodą duomenų apsaugos lygį Sąjungoje (žr. BDAR 9 ir 10 konstatuojamąsias dalis). Teisingumo Teismas šio klausimo taip pat dar nėra išaiškinęs, dėl jo nesutariama jurisprudencijoje ir doktrinoje <...> [nuoroda į nacionalinę doktriną]. Pagal nacionalinę teisę reikalavimas nutraukti veiksmus gali būti reiškiamas analogiškai taikant BGB 1004 straipsnio 1 dalies antrą sakinį, siejamą su 823 straipsniu, jei galima tikėtis tolesnių pažeidimų (dėl reikalavimo nutraukti veiksmus teisės į informacinį apsisprendimą pažeidimo atveju pagal BGB 1004 straipsnio 1 dalies antrą sakinį, analogiškai BGB 823 straipsnio 1 dalį, GG 2 straipsnio 1 dalį iki BDAR įsigaliojimo žr. 2015 m. rugsėjo 15 d. kolegijos sprendimo VI ZR 175/14, ECLI:DE: BGH:2015:150915UVIZR175.14.0, BGHZ 206, 347, 18 punktą; dėl reikalavimo nutraukti veiksmus apsauginių teisės normų pažeidimo atveju, kaip tai suprantama pagal BGB 823 straipsnio 2 dalies pirmą sakinį, žr. 2008 m. liepos 17 d. BGH sprendimo I ZR 219/05, NJW 2008, 356, 13 punktą su tolesnėmis nuorodomis).

30 5. Dėl ketvirtojo prejudicinio klausimo

31 „<...>“

32 a) 2023 m. gegužės 4 d. sprendime byloje C-300/21 Teisingumo Teismas nurodė, jog BDAR 82 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad vien šio reglamento nuostatų pažeidimo nepakanka, kad atsirastų teisė į kompensaciją, taip pat reikia, kad atsirastų žala (<...> 31 ir paskesni punktai, 42 punktas). Be to, Teisingumo Teismas taip pat nurodė, kad pagal BDAR 82 straipsnio 1 dalį draudžiama nacionalinės teisės norma ar praktika, pagal kurią neturtinės žalos kompensavimas, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, siejamas su sąlyga, kad duomenų subjekto patirta žala turi pasiekti tam tikrą sunkumo laipsnį. Vis dėlto Teisingumo Teismas taip pat pažymėjo (50 punktas), kad toks aiškinimas negali būti suprantamas kaip reiškiantis, kad asmuo, kurio atžvilgiu padarytas BDAR pažeidimas ir kuris patyrė neigiamų pasekmių, neturi įrodyti, kad šios pasekmės sudaro neturtinę žalą, kaip ji suprantama pagal šio reglamento 82 straipsnį. Aiškindamas BDAR 82 straipsnį Teisingumo Teismas taip pat rėmėsi 75 ir 85 konstatuojamosiomis dalimis (37 punktas). Jose sąvoka „žala“

konkretizuojama atskirai nurodytais pavyzdžiais arba nurodant, kad „padaryta kita [didelė] ekonominė ar socialinė žala atitinkamam fiziniam asmeniui“.

- 33 b) Atsižvelgiant į BDAR pažeidimą nagrinėjamu atveju ir duomenų subjekto nurodytas pasekmes, t. y. baimę, kad duomenys bus perduoti tretiesiems asmenims, dirbantiems tame pačiame sektoriuje, taip pat asmens žinojimą apie aplinkybes, kurioms taikomas konfidencialumas, pažeminimą dėl pralaimėjimo derantis dėl darbo atlyginimo ir trečiųjų asmenų žinojimą apie tai, atsižvelgiant į šias aplinkybes kyla klausimas, kuris yra svarbus priimant šį sprendimą ir reikšmingas ne tik šioje konkrečioje byloje ir kurio Teisingumo Teismas dar nėra išaiškinęs, – ar BDAR 82 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad vien neigiamų jausmų, kaip antai pykčio, apmaudo, nepasitenkinimo, nerimo ir baimės, kurie patys savaime yra bendros kasdienio gyvenimo rizikos dalis ir dažnai yra patiriami kasdien, pakanka, kad būtų galima daryti prielaidą, jog buvo padaryta neturtinė žala, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą. Nei BDAR 82 straipsnyje, nei konstatuojamosiose dalyse dėl žalos atlyginimo nepateikiama aiškaus atsakymo į šį klausimą (žr. 2023 m. balandžio 27 d. generalinio advokato išvados byloje C-340/21, <...>, 70 ir paskesnius punktus <...>).
- 34 6. Dėl penktojo prejudicinio klausimo
- 35 „<...>“
- 36 a) 2023 m. gegužės 4 d. sprendime byloje C-300/21 Teisingumo Teismas konstatavo, kad BDAR nėra nuostatos, kuria būtų siekiama apibrėžti kompensacijos, kurios duomenų subjekto, kaip jis suprantamas pagal šio reglamento 4 straipsnio 1 punktą, gali reikalauti pagal jo 82 straipsnį, kai dėl minėto reglamento pažeidimo jam padaryta žala, apskaičiavimo taisyklės. Taigi, nesant Sąjungos teisės normų šioje srityje, kiekviena valstybė narė savo teisės sistemoje turi nustatyti ieškinių, skirtų iš šio 82 straipsnio kylančių asmenų teisių apsaugai užtikrinti, tvarką, ypač kriterijus, leidžiančius nustatyti šiomis aplinkybėmis mokėtinos kompensacijos dydį, su sąlyga, kad laikomasi minėtų lygiavertiškumo ir veiksmingumo principų (<...> 54 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija, 59 punktas).
- 37 Dėl veiksmingumo principo Teisingumo Teismas nurodė, kad nacionaliniai teismai turi nustatyti, ar dėl nacionalinėje teisėje numatytos kompensacijos už žalą, remiantis BDAR 82 straipsnyje įtvirtinta teise į kompensaciją, nustatymo teisme tvarkos netampa praktiškai neįmanoma arba pernelyg sudėtinga naudotis Sąjungos teisės, konkrečiai – šiuo reglamentu, suteiktomis teisėmis. Šiomis aplinkybėmis jis nurodė, kad BDAR 146 konstatuojamosios dalies šeštame sakinyje nurodyta, jog šiuo teisės aktu siekiama užtikrinti, kad būtų gaunama „visa ir veiksminga kompensacija“ ir kad, atsižvelgiant į BDAR 82 straipsnyje numatytos teisės į kompensaciją kompensacinę funkciją, šia nuostata grindžiama pinigine kompensacija turi būti laikoma „visa ir veiksminga“, jeigu ja galima visapusiškai kompensuoti dėl šio reglamento pažeidimo konkrečiai patirtą žalą, ir

tokios visapusiškos kompensacijos tikslais nereikia nurodyti sumokėti baudinio pobūdžio kompensacijos (<...> 56 ir paskesni punktai).

- 38 b) Vis dėlto kol kas nėra pakankamai išaiškinta, ar kaltės laipsnis, kuriuo grindžiamas BDAR pažeidimas, gali būti naudojamas kaip svarbus kriterijus apskaičiuojant atlygintinos neturtinės žalos dydį remiantis BDAR 82 straipsnio 1 dalimi (taip pat žr. *Bundesarbeitsgericht* (Federalinis darbo teismas) penktąjį prejudicinį klausimą byloje C-667/21, OL C 95, 2022 2 28, p. 13 ir 14).
- 39 aa) Pagal nacionalinę teisę, jei teisės aktuose numatyta teisinga pinigine kompensacija už neturtinę žalą (kompensacija už skausmą ir kančias), apskaičiuojant kompensacijos dydį reikia atsižvelgti į tai, kad kompensacija už skausmą ir kančias atlieka dvejopą funkciją. Jos paskirtis – suteikti nukentėjusiajai šaliai tinkamą kompensaciją už tuos nuostolius, kurie nėra materialinio pobūdžio (kompensacinė funkcija). Vis dėlto ja taip pat turėtų būti atsižvelgiama į tai, kad pažeidimą padaręs asmuo privalo patenkinti nukentėjusiojo interesus už tai, ką jam padarė (nukentėjusiojo interesų patenkinimo funkcija; žr. jurisprudenciją dėl BGB 253 straipsnio, tik 2022 m. vasario 8 d. kolegijos sprendimo VI ZR 409/19, ECLI:DE:BGH:2022:080222UVIZR409.19.0, VersR 2022, 635, 11 punktą su tolesnėmis nuorodomis). Kompensacijos klausimas nuolat keliamas į pirmą vietą. Vis dėlto, kadangi pagal teisės aktus reikalaujama teisingos kompensacijos, kompensacijos tikslas negali būti vienintelis veiksnys nustatant kompensacijos dydį. Negalima daugiausia dėmesio skirti tik kompensacijos tikslui, nes neturtinės žalos negalima išreikšti pinigais, o kompensavimo galimybės yra ribotos. Nukentėjusiojo interesų patenkinimo funkcija išreiškia asmeninį ryšį tarp kaltininko ir nukentėjusios šalies, atsiradusį dėl reikalavimo, dėl kurio pobūdžio būtina atsižvelgti į visas bylos faktines aplinkybes ir, kiek jos suteikia individualiam žalos atvejui ypatingą pobūdį, į jas turi būti atsižvelgiama nustatant kompensacijos dydį. Šioms aplinkybėms taip pat priskiriamas pažeidimą padariusio asmens kaltės laipsnis (žr. minėto sprendimo 12 punktą su tolesnėmis nuorodomis).
- 40 bb) Remiantis šiais principais, kolegijos nuomone, apskaičiuojant kompensacijos už patirtą neturtinę žalą dydį pagal BDAR 82 straipsnio 1 dalį, pagal veiksmingumo principą galima atsižvelgti į kaltę tik tuo atveju, jei ši kompensacija taip pat atlieka nukentėjusiojo interesų patenkinimo funkciją, kuri, remiantis nacionaline teisės samprata, nėra skirta baudžiamajai žalai pateisinti, panašiai kaip kompensacija už patirtą skausmą ir kančias. 2022 m. spalio 6 d. generalinio advokato išvadoje byloje C-300/21 nurodoma, kad taip gali būti (<...>, 29 punktas <...>: „aiškinimas, pagal kurį sąvoka „pažeidimas“ automatiškai siejama su sąvoka „kompensacija“, nors nepadaryta jokios žalos, neatitinka BDAR 82 straipsnio formuluotės. Jis taip pat neatitinka BDAR nustatyto pagrindinio civilinės atsakomybės tikslo – patenkinti duomenų subjekto interesus, būtent „visiškai ir veiksmingai“ kompensuojant patirtą žalą“). Todėl kaltė gali būti laikoma vienu iš aspektų, į kurį reikia atsižvelgti nustatant, kokia suma yra tinkama neturtinei žalai „visiškai ir veiksmingai“ atlyginti. Vis dėlto 2023 m. gegužės 25 d. išvadoje byloje C-667/21 generalinis advokatas patvirtino savo

nuomonę, kad kaltės laipsnis nėra svarbus vertinant atlygintinos neturtinės žalos dydį pagal BDAR 82 straipsnio 1 dalį, be kita ko, nurodydamas, kad turi būti „visa“ kompensacija (<...>, 118 punktas <...>).

- 41 7. Dėl šeštojo prejudicinio klausimo
- 42 „Jeigu į pirmojo klausimo a ir b dalis arba 3 klausimą būtų atsakyta teigiamai <...>“
- 43 Jeigu ieškovas nagrinėjamu atveju turi teisę į reikalavimą nutraukti veiksmus pagal Sąjungos arba nacionalinę teisę, kyla klausimas, ar į šią aplinkybę galima atsižvelgti apskaičiuojant neturtinės žalos atlyginimo dydį pagal BDAR 82 straipsnio 1 dalį ir taip sumažinti ieškinio reikalavimą. Pagal nacionalinę teisę, apskaičiuojant piniginę kompensaciją už neturtinę žalą, atliekant reikalaujamą bendrą vertinimą taip pat reikia atsižvelgti į teismo sprendimą dėl reikalavimo nutraukti veiksmus; teismo sprendimas ir susijusios jo įgyvendinimo galimybės gali turėti įtakos reikalavimui dėl piniginės kompensacijos, o kilus abejonių – net ir lemti jo panaikinimą (žr. atitinkamą jurisprudenciją dėl piniginės kompensacijos už bendrosios teisės į privatumą pažeidimą esant kaltei; 2022 m. vasario 22 d. kolegijos sprendimo VI ZR 1175/20, ECLI:DE:BGH:2022:220222UVIZR1175.20.0, VersR 2022, 830, 44 punktas su tolesnėmis nuorodomis). Dėl to, ar šiuos principus galima taikyti reikalavimui atlyginti neturtinę žalą pagal BDAR 82 straipsnio 1 dalį, atsižvelgiant į veiksmingumo principą, ir, jei taip, koku mastu (ar galima tik sumažinti arba visiškai netaikyti), kyla abejonių ir į tai negalima vienareikšmiškai atsakyti remiantis iki šiol suformuota Teisingumo Teismo jurisprudencija.

<...>